

Pomhaj Bóh!

Cíklo 43
25. ostrom.

Rétnik 6.
1896.

Serbske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu kobotu w Semolerjez knihicíichczeni w Budyschinje a šu tam dostacj sa schtwortlétnu vichedvlatu 40 np.

21. njedžela po kóvjatej Trojizy.

Ef. 6, 10—20.

Dobra rada ja šle časzy.

Schtož je hdyn se želeśnizu psches hórkoſtu krajinu jět, lubosne wuhladu do dolinow a na hory snaje, wožebje hdynž blónečko na nje kóvečzi. To šo na nich nahladacz njemóžesch a ty šo njedžiwasch, so jich tak wjèle ludzi hory wopytuja. Na dobo pak šo rjany wobras ſhubi; tolsta cžma cže wobdawa a šo ſda, kaž býchu hory cžah pójrije. Ty nicžo wjazy njewidžisch, wóczko do ſameje nozy hlada. My njedoczaſliwi na tón wokomik cžakam, hdjež budžemy na kónzu tunela a ſažo kówetly džen wohladamy. Njeje to wobras cžlowiskeho žiwjenja? Wone šu časzy, w kotrychž my tak rjez psches ſelene ſahony jědžemy, w kotrychž šo bjes ſrudobu a horja žiwjenja ſwojeſlimy a kaž džecži wjeſeli psched woblicžom naſcheho njebjeſkeho Wótza khodžimy. Alle tak njewostanje, ale, hdynž běſche runje hishcze wſchitko wjeſele a jaſne, cžlowjeka žiwjenje na dobo do cžemnych dnjow, do cžemnych hodžinow dovjeđe, kotrež jeho cžim bóle naſtróža, dokelž njenadžujz̄ pschiñdu. Nahla ſmjerč, boſostne cžerpjjenje, khudoba a nusa — kaž móže to wſchitko njejabz̄ pucž naſcheho žiwjenja cžmowý ſčinicž a wutrobu ſrudnu! Kaž wſchelake pruhowanje, kotrež mot wonkach, kaž wſchelake ſpytowanje, kotrež mot nutskach na cžlowjeka pschiñde! A schtož tele časzy wožebje ſtraſhne cžini — njeje nam, kaž by šo k nam ſpytowař bližil, kaž něhdyn k temu ſkijesej

w puſčinje a Gethſemane a kaž by hlóš k nam prajík: Hdje je nětko twój Bóh? Schto pomha tebi twoja bohabojaſnoſč, twoja wéra? „Džeržiſch ty hishcze twjerdže ſwoju kówernoscž?“ šo žona cžwilowaneho ſioba wopraſcha. „Pozohnuj Boha a wumč.“ So by w tajlich ſlych dnjach derje wobſtał a cžemne ſpytowanja dobyczeſzy pschewinyl, je nuſne, so šo fa nje wobroniſch a pschihotujesch, prjedy hacž tu wone ſu. Husto šo žiwjenje i wojowanjom pschiruna. A wojowanju pak trjebasch brónje, kotrež dyrbí wojak w bitwie měcz. Tara derje japoschtol Pawoł w epíſtoli dženſniſcheje njedžele Ef. 6, 10—20 bróni kſcheczijana wopisuje, kotruž dyrbí ſebi ja ſle dny woblež. Wopomíny najwažniſhe. Tow masch dobru radu ſa ſle dny.

1. Nade wſchitko ſapſchimicze ſchfit teje wérę, i kotrymž ſahamycž mózecze wſchitke žehliwe ſchipy teho ſteho njepichecžela. Schtož běſche ſchfit wojakej, to je wéra kſcheczijanej, bróni w běženjach žiwjenja. Hdjež naſ cžlowjka wědomnoſč, wuměſtwo a móz wopuschčza, wéra hishcze ſwoju ſakitazu a wobarnowazu móz wopokaže. Schtož móže, kaž Chrystus na kſchizu, hishcze prajík: mój Božo, Božo, ty ſy mój, Božo, tón ſo tež psches najhlubſche a najczěmniſche hodžiny cžerpjjenja ſažo k kówetku pschebědži. Jeno njepuschče ſwoju wérę! tak dyrbimy wſchitkim cžerpjazym a ſo běžazym ſobu kſcheczijanam pschivołacz, pschetoz ſchto je wojak bjes ſchita w bitwie! A hdjež chzedža nam tónle ſchfit wuwinycz a wutorhnyč, dyrbimy na wſchě waſchnje twjerdže

dżerzecz a radscho ńwet, pjeniesy a kublo puschejicz, hacz wero, kotaż je tola skončnje to dobycze, kiž ńwet pscheinje.

2. A wsmicze klobuk teho sboža a mječ teho ducha, kotaż je Boże słowo. Brón dyrbí so spytowacz w dobrzych dnjach, so by ho w slých wopokaſala. Kaf wjele czlowiekam je hižo jadriwe słowo biblije wjazy troschta a mozy spožciło hacz człowiſte słowo a człowiſki troscht. Luther praji: „Hdyž mje kisalh sly duch pschima, ja psalm wuspewam a won ho wotzali.” Njeſcheczelske wójska ho ſ kanonami a tselbami wotſelaſa; wójsko starosęzow, nusy a hręchow, kotrež nom živjenje kisale czini, ho jenož psches mječ ducha, psches to „pišane ſteji”, woteczéri. Dobra brón je Boże słowo, tybaž krócz spytana w wojowanju duchow.

3. A modlęze ho stajne k Bohu w wschitkej nusy. Jako něhdyn Schwajcarzy do bitwy — to běſche vola Sempacha — njeſcheczelske wójsko wohladawski najprjedy ho volaknichu a — modlachu, njeſcheczelju jich wužměſchujo prajichu: „Ezi bojasni ludžo na ńwoje kolena padnu, woni chzedža naž wo hnadu proſyč.” Ale Awstrisz buchu bórzy powuczeni, jako Schwajcarzy burjo modlitwu wuspewamschi poſtanichu a ho na nich woslihu a jich pobichu. Ezi, kiž běchu ho modlili, dobnychu, ezi, kiž běchu ńwoje kmęchi meli, buchu ſaniczeni. Kaf dyrbí wojał ńwoju węz naukuńcę, tak dyrbí kisheſczijan to ńwoje, wero a modlitwu wuknycę, so by ſmužitoſcz a dobycze w slých dnjach měl. — Bjes kompaža kódźnik na morjo njeſedze, bjes brónje wojał do bitwy njeſidze. Tak njeſimie tež kisheſczijan bjes wero, bjes Božego słowa a modlitwy do czěmnych dnjow ńwojego živjenja hicz, wo kotaž nictó njeſe, kaf khětſje móza na njeho pschińcę.

Dierž ho ducha, hotowy,
Stan, wsmi ńwoje brónje;
Wachuj, modl ho, čaſ je ſky,
Husto ho nět ſhoni,
So tež tych
Wérjazych
Satan druhdy ſpyta
A jich ſamjescz pyta.
Hamjen!

S czeſkeho čaſha.

5. Czeſke ſpytowanja.

(Pofracžowanje.)

Najšurowischo ſahadžesche mór w Starym měſeče w Draždza-
nach. Sa jenicki tydženj je tam mór jedyn dom ſa druhim wu-
próſnil. Hdyž běſche na Scheffelskej haſzy poſledni wobydler ſemrjeł, zylu haſzu na woběmaj kónzomaj ſ deſkami ſabichu.

Hdyž běſche tale žaložna khoroscz ſastała, mějachu zyle Draždany lědma hiſheže 500 wobydlerjow.

* * *

Wo wſchech tutych podarvach njeſeſche Jan niežo ſhonił, dokelž běſche daloko wot Draždany prjecz. Sapocžatk lěta 1638 běſche ſe ńwojim polkom do južnych Němzow czahnył. W někotrey bitwie běſche tam pobyl. Wójnske ſbože běſche jeho stajne pschewodžalo; naujedowaria Löſera pak, jeho wózowſkeho pscheczela běſche njeſcheczelska kulta morila. To běſche wulka ſrudoba ſa Janowu czuczim wutrobu.

Skončnje wrózichu ho ſažo k wózowſkim ſahonam. Kurwjerch běſche pschikafal, jo ma ho Janowy jěſdyn polk wrózic, ho by Draždany ſchitował, dokelž ſažo Schweidojo w tamniſkich ſtronach pakoszachu.

„O kaf budža ho wschitzh wjeſelicz, nan a macz a bratr Handrij a Plebanez knies a knjeni, hdyž na ńwojim nahladnym wjzokim konju pſched jich domom ſaſtanu! Kaf budže ho macz ſawjeſelicz, hdyž ńwojego Jana ſažo ſměje! A nan? hdyž jemu powjedam, kaf derje ſybm ho w kóždej bitwie bił!” Tak pomyſli ſebi Jan.

Wbobi Jan! kaf budže to wschitko czisze — czisze hinaſ! Pſched domom bohathch Plebanez posasta jěſdyn. To běſche Jan, kotaž běſche ſe ńwojim polkom do Draždany ſacžahnył.

„Kaf běſche tam wschitko czicho! myſlesche ſebi, hdyž po ſkodach horje džesche.

Durje ho wotewrichu.

„Macz, najlubſcha macz!”

„Jan, mój ſyño!”

„Handrijo, mój lubſchi bratſko!”

„Lubi bratſje Jano!”

„Kaf ſeže tola bléda, ſuba macz? Hdyž dha pak macze nana?”

„Wumrjeł je!”

„Najlubſchi mój Božo! Nasch luby nan njebohi!” ſawola Jan, wótsje ſdychuju.

Wbobi Jan! To běſche ſrudne ſažowidženje!

Popoldnju ſtejachu na czichim měſtačku, tam, hdyž zyprežy, žarowaze wjerby a ſchotony živjenja ńwoje haſhy roſpřeſczerachu, na Božej roli ſchyrjo ſrudni ludžo.

„Tu wotpocžujetaj wobaj, wo kotrež žarujoſmoj”, džesche ſe ſzicha Plebanez knies k Janej.

Dolho tu ſtejachu hľuboko nuczi na ſrudnym měſtnej. Wſcho běſche czicho a mjeležesche. Jenož hoſobit ſahwiſda ſ daloka, kaž by wjedžał, ſo je tón, kotaž tu pod Božej roli wotpocžuje, tak radu poſluchał w ſelenym haju na hoſobitowe hwiſdanje.

„Lubiſcha maczérka!” džesche Jan, „nětko chzu ja byč wach ſchit a wascha ſepjera.”

Sso wě, dolho Jan pschi ńwojich lubych wostacz njembžesche. Hdyž ho domoj wrózachu, wotežakowasche jeho hižo dragunar ſe ſavrjenym listom. Jan czitasche. „Tu je nowa pschikafija. S dwě ſeže ludžinii dyrbju Wilsdruffſku krajinu pschehanječ”, džesche ſe maczéri. Do Wilsdruffa běſche ho ežrjoda Schwejdow navalila a běſche tam pakoszila. A ſtraſhni paduſchi pakoszachu a ſapalachu hiſheže w Wilsdruffſkej wofolinje.

Hijo na druhe ranje naſtaji ho Jan ſe ńwojim polkom na puež. Kaf nadobny běſche won pachol, hdyž ſi młodostnymi mozami pſched ńwojimi jěſdynmi psches město jěchafše. Pschi Wilsdruffſkich wrotach ſiwaſhtaj jemu macz a Handrij poſlednje božemje.

Dolho njebuđu, potom ho ſažo k wamaj wrózcu!” pschiwola hiſheže jimaj. Potom ſapiſlachu jeho hužbni.

Sa tsi dny ho Jan ſe ńwojim polkom wrózci. Schwejdského rytmischtra Stedingera a jedyn a dwazyczoch jěſdynch běſche ſajal a pschijedže jich do Draždany. Kurwjerch dyrbjesche ſam powjescz wo tym pschinječ. To běſche ſwjeſelazh wokomik ſa Jana, hdyž jemu kurwjerch pſched wſchěmi wožebnimi dwórkimi ſnjeſami ruku poſkieži a džesche: „Won je ſmužity offizer; ſybm jemu čeſtne město pschizudžil. Schwejda czehnje pscheczivo mojemu ſhwernemu městę Freiberg; te njeh pomha ſakitacz.”

(Pofracžowanje.)

Pſchihotowanje na reformaſiſki ſwiedžen.

W bližſchim čaſhu budže naſcha zyrkej ſwój reformaſiſki ſwiedžen ſhweczic. Duž chzemý lubym ſſerbam poſkiežic horsku rjanych powjesczow, na tutón dzeń ſo pocžahowaczych.

I.

Jedn twjerdy hród je naſch Bóh ſam.

S kherluſhem je runje tak, kaž ſe czlowiekami. Wone maja ńwoje wožebite podeňdženja. Mamy drje wjele ſtom kherluſchow. To je zyle wójſko. Wſchitke ſu džeczi ſhwernych ludži. A tola ſajke wſchelake podeňdženja ſu ho ſim doſtałe. Šara wulka wjetſchina ſahe wumrje, njeſnata a njewobžarowana, we wſchej czichocze ſkhowana. Někotre ſu žiwe psches hnadu wuczenych ludži abo maja w ſhamotnoſci tak mjenovaných „wenz ſpěwov” ńwoje wočcežne byče. Jenož mjeniſchinje ho poradži k czesczi, k mozy a k knježenju pschińc w zylém kisheſczijanſtrje. Hijo jich narod

běsche wurjadny podawč, kaž narod kralowskeho syna. Hischeže w kolebzy wšichcých woczi na nje hladachu a wšichcě wutroby jim pschipadnyci. Wone maja tež wožebite čestne mieno. Rěkaju jadriwe khrlusche, dotečž ſu ſtrowe hacž do jadra a njeſju hlučne wohrjechi, pſchi kotrychž je ſchkorpiſna najlepſche, ale tajke ſe ſlodičim, ſylnym a ſytnym jadrom.

Mjeseč tutym jadriwym khrluschemi pak maja Lutherowe khrlusche přenje městno. Kózdy tutych khrluschow je jedyn David, je pſchezo 10 000 ſbil, hdzež je druhý jenož 1000 dobył. Wone ſu najwožebniſche mjes kralemi a najmózniſche mjes móznymi. Wone maja ſkutki a ſlawy poſte ſiwi a tež ſo na mihdy njeſda, kaž ſo bychu chyli ſo pſchepodacž, na wumjeňk hicž a ſo ſkonečnje pohrjebacž dacž. Na to hischeže dawuo njemyſla, hdyn by ſo jim tež ſmjerč pſchipowjedala a cíelne předowanje mělo. Na tym njewumru, na tym móža ſo jenož wjeſzelicž, pſchetož cíim huſcžiſho bu wo někotrym prajene, ſo je morwý, cíim dléje je

ranju Lipſčanſkeje bitwy na 17. ſeptembra 1631 wot ſwojeho wójſka ſaſpewacž a po ſkonečném dobyči podzakowa ſo Bohu: „Knes mózny na wójſkach, haj Bóh na njebjeſach, tón budže wěſeče dobyč.” Saſo 100 lét poſdžiſho ſpewaju jón ſe ſwojemi troſchťej w 1723 lécze tamni njebožowni Salzburgsy, kiz běchu ſwojeje wěry dla wot fanatiſkeho biskupa Firmiana wuhnacži. Pſches tutón ſpew wupokasachu ſo pſched městom Darmstadtom, kaž ſwoje wopíſmo pſchedpoſložiſch, a doſtachu hoſpodu. Hugenocži w Fran- zowskej ſanoſchowachu jón na ſhibjeňz jako ſwój poſledni ſpew: „Jed'n twjerdy hród je naſch Bóh ſam”. Šſlawny hudžbnik Maherbeer je jón teho dla do ſwojeje opery pſchijal, tak ſo jón něk tež na jewiſche ſaſkyschiſch. W konzertnej ſale němíſkeho města běsche ſo na 3000 ludži ſhromadžilo, runje běsche ſo wójna 1870 ſapocžala. Cíiſty wunoschki mějeſche wótežinſkim ſameram ſklužicž. Wótežinske hložy ſo pſchednoſchowachu, kaž je prawje a pſchipoſkucharjo ſobu ſpewachu. Woſpiet vě w pſchewatavach ſkyshecz: „Parižske ſacžehnjenſte pſchespolo piſfacž! Parižske ſacžehnjenſte pſchespolo!” Konzert dže ſe kónzej. Pſchezo ſaſo

Kwaſzny cžah, w ſerbſkim muſeju wuſtajeny.

potom hischeže ſiwi. To je ſuata wěz. Prjedy wſchitkach pak kroči kaž law tutón ſpew: „Jed'n twjerdy hród je naſch Bóh ſam”. Prawje derje wěmy, ſo je wón wobdželanje 46. psalma. Tuta podobnoſež je zyle ſhawnia. Ale hdyn je naſtał, hacž 1529 abo 1530, to njewěmy, ſ najmjeňſha niz ſ wěſtoſcu. Je to džé wožebitoſež najrjeňſchich rjekowſkich ſpewow. Njewěſch wěſče, hdyn ſu naſtale, ale njeje to dale žane wulke njewbože, njetrjebasch wſchak tež wſchitko wjedžecž. To je doſč, ſo je tutón khrlusch ſ zyla naſtał a ſo jón mamý. Je to najkraſniſhi lutherſki ſpew mjes wſchitkimi lutherſkimi ſpewami, zylk muž, po byču a po woſchnu, nam w tutym ſpewje pſched wocži ſtupa. Vě to jeho najlepſchi ſpew a ſpěchnje, kaž bychu Boži jandželjo ſami pohli byli, pſchelecži wón zylk němſki kraj. Hijo 1532 móžesche Schweinfurtſka wožada tutón ſpew pſchecžiwo woli ſwojeho fararja ſa- noſchowacž, w noži ſaſpewachu jón džecži na haſbach, ſo by ſo puež wuhotował ſa reformaziju, a tuta bbrž na to naſta. Melanchton ſkysheſche jón wot jeneje holčki ſpewacž w czeſkim čaſhu a prajesche: „Spewaj holčka, njewěſch, kaž wulkich ludži nětke troſchtujesz!” Lětſtoſk poſdžiſho da jón Gustav Adolf na

wola ſo pſches ſalu: „Pſchespolo”! Kapalny miſchtr njemóže hinal, dyrbí porjad pſheměnič a powjetſhiež. Wſcho je napjate wulka cíiſhina naſtanje. S taftnym ſijom ſo klepnje, a piſkazym herzam pſchipofa ſo ſapocžat. Alle fajki fruch! Hložowe pruhi napjeliua zylu ſalu ſ khrluschom: „Jed'n twjerdy hród je naſch Bóh ſam!” Direktor je derje wuſwolis — to je najrjeňſche ſacžehnjenſte pſchespolo!

Po wulkej bitwie a dobyči pola Sedana ſapocža ſchtwórty armeekorps ſaſo ſwoje dróhowanie do Pariſa. Bataillon Durinſkih dyrbjeſche ſwoje přenje nôzne lehwo w jenej zyrkvi měcž, wojaži ležachu we lódzi, wyschzy w draſtnej komorje. Hijo hdyn wjecžorne ſmierki wýſoke zyrkwine woſna ſ czeſnoscžu poſkrywachu, ſapocžachu ſmjerč ſprózni wojownizy drémacž. Denož cíiſhe ſchepitanje wožiwiſe ſtam a ſem tutu ſwiatnizu. Šſwiatovnoſež cíiſički horjeſche wutroby a wodžesche ſedženje ſe lubym w domiſnje, a tola ſacžeri dopomnječe na krvavne bitwy, želnivoſež ſa panje- nyimi a ſranjenymi towařſchemi, horde ſacžueče, ſo běchu ſobu ſa ſlawu a ſbože wótežinu wojovali, ſpar ſ wocžow, a kózdy cíiſeſche, ſo hischeže něſhto ſe ſkonečenju dnja pobrachuje. Duž ſaklinęža

w czechoslovakiany najprjedy mijelczo, potom pjscezo muzicznego bylo posbahujo na pjscezelach, hlos tuteho spema: „Njed Bohu dzhakuje bylo vnutroba vsech ludzi!“ Kaz i jenym rтом spewachu vyschly a vojazdy tuton krajiny fhernych kobu. Tafo vescihe hrace wulfineczało, wustupi berglehrajer a mjesche frotku ale vnutrobuhimujazu recz fotruj skonczi se blawu na wulfi sjednoczenym wotzny raj a sajto bylo k pjscezelam wobrocjowschi janjeby staru protestantiski spem: „Ged'n tvjerdy hrdd je nasch Boh znam!“ Wschitzu bylo sradowachu, wschitzu bylo pefnemu spewarjej a reczerzej dzhakowachu; Durinskemu wuczerzej mjesche bylo bataillon dzhakowac ja tole rjane wjeczorne zhnowanie.

Telfo se živjenjověha tuteje najfrážnijscheje parle mjes výschit-
fimi evangelíimi ſpěvami. Na požled dopomíny ſo tež híšcheže
stareje ſchtucži:

Sed' n tvjerdý hród je našch Bóh ſam,
Wón učhdý, junu pomha nam.

II.

Dopomjenja s reformatskega časa.

Wó sczepiwoſczi Tana Biedricha Salſfeho.

Mjes wjeréchami reformazijskeho časa běsche Jan Bjedrich
Sakski tón, fiž najbóle tyfchnoſcž tamniſcheho časa naſhoni, ale
wón móžesche tež jačo prawy fchesczijan czerpicž. Wón džeržesche
žo ſwojeho ranjeneho rjaneho hļubokomyſlného wopona, ruczaneho
wěnza, fotryž po prawym Khrystuſowu černjowu frónu woſnamjeni.
Schtož jeho po Mühlbergskej bitvje ſleho potrjechi, rubjenje kraja,
ſmjerne hroženje pſches khězora, wužměſchenje njeſcheczelov,
pječlětne jaſtwo, jačo prawy khodžer ſa Khrystuſom ſnieſy wón
wſchitko bjes morotanja a połny wjeſelege nadžije, wón njedwělo-
wasche, ſo ſu čěmne Bože pucže pucže měra. Někotryžkuſiž nje-
ſcheczel doſta pſches czerpjenje tuteho muža najhlubſchi wutrobny
ſacžishež; jeho poddanjo pač jeho čim bóle w ſwojej wutrobje
lubowachu. Tačo bu jemu 1552 wróčenje do jemu ſawostajeneho
rōdneho kraja dovolene, poſasachu ſo dale wonka měſtow radzy
w ſwojich čornych plaſchežach, měſchězenjo w ſwojich brónjach a
najwožebniſchich draſtach, na torhoschežach čafachu duchowni ſ mło-
dyni hólzami na jenej ſtronje, na druhéj ſchědžiwi měſchězenjo
ſ młodynmi holzami, fiž mějachu w ſwojich wloſach ruczany wěnzy.
S hļubokim hnučom poſluchasche domoj pſchischedſchi na mózne
khvalobne ſpěwanje tutych ſylow. Čeſne mieno, fotrež jemu
zýrkej jeho wuſnacža tehdom dawasche, njedžiwasche drje na ſwětnu
móz a wyžkoſcž, ale jemu rěfachu: „Jan Bjedrich, ſ Božeje
hnadu wuſwoleny marträř ſesom Khrysta, wójwoda pſchesczěhaných,
wjeréch wěruwuſuawazých, towarých wěrnoſcže, khorhojuſk ſwjateho
fſchiža, pſchiffad ſczerpliwoſcže a ſtajnoſcže, herbſki ſnies wěczneho
živjenja.“ Tak bu temu ſczerpliwemu wjeréchej pſchipóſnacže hižo
tudy date. Bone wſchaf tež druhim ſczerpliwyim fchesczijanam
njepobrachuje. Najlepſche wſchaf, ſchtož ma ſwjata ſczerpliwoſcž
dočzafacž, je tam wěcze ſakhowane, hdžež nam ſnies hnadu
hnadu wobradži wysche naſchich proſtwow a ſrošymjenja.

Wschelafe s blissa a s dalofa.

Štowna twuc̄erſſa konferenza Budyskeho woſtrjeſa mèjesche ſwoju
jētuſchu ſhromadžiſnu pod wodženjom fnjeſa ſchulſkeho radžicžela Rabiza
ſchtwórtſ 22. t. m. w Budyschinje.

Wutoru 20. t. m. pschehlada revisor s Draždžan Małeschausku wu-
požežerňju a nalutowańju. Wón ju w dobrym porjedžie namaſka a ſo na
fezježym rošwiwanju, fotrež je poſladniča ſu frótki čas ſwojego wobſtacža
měla, ſwježeli. Wulke žohnowanje je ſo hižo ſe ſaloženja tutych wupožežernym
a nalutowańjom do naſchego lubeho ſerbiskeho luda wuſiwało Duž, ſubi
Gſerbja! hdžež hiſhcze tajfa poſladniča njeje, njekomdžež ſo, stupežie hromadže
Wone ſu wſchelake woſhadu, hdžež naſchi ratarjo hiſhcze tajfeho nuſneho a
wuzitneho ſjenoczeńſta nimaja. Ta jenož něfotre pomjenuju, hdžež móhle ſo
tajke poſladničy ſaložicž: Hrodžiſhczo, Bart, Klutsch, Porschizh, Budeſtežh
Hufka a hiſhcze wjele woſhadow prusſeje a ſatſeje ſerbſſeje Luižizh.
Radžijomnje tole napominanje, fotrež na ſamym wuzitt naſchich ſerbſſich ratarjom
džiwa, bjes ploda njewostanje!

Gafffa evangelsko-lutherſka synoda je w ſanidžentim thdženju ſaſko wſchelafe wažne wuradženja měla. S wjetſcha ſu ſo wſchitfe wot zýrfwinſſeje wyschnoſeže pſchedpołożene namjety a ſafonje jenohlóžnje pſchiwſale. Žarozne ſebebičžni ſu ſo naſchi duchowni ſastupjerjo pſchi wuradženju teho pſchedmjeta, ſo ma ſo hnađue poł lěta ſa wudowh duchownyh, w kotreymž hýjhcže po ſmijercí mandželskeho jeho dofhodh dostawaja a móža w farje ſawostacž.

na sichtwórcz lěta ponizicz, wopofasali, runjež s czoþej wutrobu jedny fijes, fotryž duchowny ujeje, ſa to rěcžesche, jo by pschi starym wostało. W innim wchaf ma tónle ſakon wobmjeſowanje, ſo wón ſa tych duchownych, fiž ſu hížo nětſo w ſaſtojnſtwje a woženjeni, ujeplaci, ale ſo maja jich wudowý to ſtare hnadne pot lěta. Kuijne běſche to moſsamkuje ſynodv 14. t. m., fotrež poſtaji, ſak wjele ma ſ najmjeñſha fózdu zyrkwinſti wucžer dofhodow ſa ſivoju zyrkwinſtu ſlužbiu měcz. Wobiamkuło ſo je, jo ma wón, je i ma połne ſastoranie zyrkwinſteje ſlužby i najmjeñſha 250 hriwnow doſtacz, jelí pat fózdu ujedželi ſlužby nim, ale i najmjeñſha jenu ujedželi a jenu niž (taž je w filialach), jo wón ſ najmjeñſha 50 hriwnow daſtawa. Tónle ſakon, fotryž bu jenozložuje pschiwiaty, wot 1. wulfeho róžka noweho lěta placi.

Nascha lubowana thěžorka ſwieceſſe ſańdženj ſchtwórtk ſwój 38 lětih
narodnij džení. Bóh luby řeňješ ipožęź dale naſchej mil'ji wote wſchitfich
poddanow horzo lubowanej tničeřezu ſtrwoſcę a cziłoſcę a ſivoje bohate
žohuowanije na wſchitfich jeiných pucžach!

Franzowſow je powiejsz, ſo ſtej ſo naſch Lubomarſh thěžor a Ruffi
thěžor i nowa pónidželu a wutoru w Darmſtacž: a w Wiesbadnje iejdloj,
ſe ſkódkich ſonorow i budžitu. Pichetož woni ſebi wějče myſlachu: Ruiſteho
thěžora mamu mhy wěſteho a ſo nadžachu. ſo won, ſo by jím ſjawuije
woſnamjenit, ſetfanju ſ naſhim thěžoram pſchi ſwojim píchebýtu w naſhim
fraju i pueža dže. Tuto nowe ſetfanje je taž ſyntua woda na horzu frej
Franzowſow Tale ſyntua kupyel je jím tež ſtrona, pſchetož woni bachu ſo
tola ſtónežnje do wójny wěrili ſebi myſlo, ſo ruſzy jím ſ boſej ſteja
Duž je tole ſetfanje wobeju thěžoram ja naš nowe ſawěiczenje měra

Bohu žel moja Franzowjojo na wěstny džet wobydlerjo v w Elſaß-Lothringſkej hijsceže ſiwój imliw. To je ſo tñdženja na njelubosne waschnje ſjewiło: Dofelž naſcha wñjchnoſcz tele ſtaboſeže tutych ludži ſnaje, wona, taž je to prawje a mudrje, w Elſaß Lothringſkej do wójſka wujběhuijených tam njewostaji a jich do druhich regimentow dale wot Franzowſteje mi ſy idalentnych poſczele; vichetoz tucži ludžo hromadže w regimentach pſchi franzowſkej mjesy bñchui strach ſa naſch mózgu ſraj byte, dofelž ſo w wójuje na nich ſpuschczež njemóhli. Pſchi lětuschi pſchewjeſenju rekrutow do jich garniſonow Bochu žel ſo poſaſa. ſo tónle jěd wot Franzowſow vičnežo ſ nowa do nich ſchępjeny ſwoje ſrudne plody njeſke. Cži mlodži ludžo ſo mjenujzv na dwórníjchežo vičniwjeđeni taž džiwi ſadžeržachu. Najprjedy i zyła do czaha ſtupicž njechachu a ſkónečnije na wabjenje do czaha ſo podawſhi woni wokna roſbichu a wichu móznu ſchfodu nacžinichu. Kaž je ſtyschczež, ſu woni tež blaiva Franzowſkej woſali. Skónečnije wschaſ ſo ſměrowachu, ſo artillerija na dwórníſchežu w Darmſtacže ſtejaza do ſtutfa ſtupicž ujetrjebaſche. Pſchecžiwo tutym njeſhmarifam pač dýrbojało ſo ſe wschej ſručoſczu wuſtupicž, ſo woni ſwoje ſazkužene khostanje doſtanu a ſo ſo drujy hlađaja, tajfe něſchtto ſpytacž. Pſchecžiwo tajſim ludžom je miloſcz na wopacžnym blaſku a nahlađuoſczi naſchego wójſka ſeschkodži.

Pschetož ja man ſa to, ſo něčejíſdeho čaſha
czerpienje hódne nijeje teje pſchich odneje
fraſnoſcje.

Journ. 8, 18.

Tutoh' cžaža cžerpjjenja
Njejšu nihdy hódne
Tamnoh' kražnoph' wježela
Kiž Bóh dawa hnadny:
Cži, fiž bo jom' dōvěrja
W žalosćži a nusy
A we wěrje hladaja
K njebju, tym njej' zuſy.

Jesus móże wypomhać
Si wulfej' tuśy tychnej,
Wot hręchow naś motwjaśać
A mot śmijereże węcznej:
Teho bo ja wjeżesu,
Hdyż śnym w horju khodźil,
So po wschitkim czerpjenju
Je mie k njebiju wodźil.

Tyſchnoſć, strach a czerpjenje,
Hlód a mječ, ſla wola
Cžinja duſchi bołoſcze;
Hódne njejšu tola
Tamnej fróny žiwjenja,
Kiž ſo ſ njebjia blyſcheži
A ſo ſ hnady podawa
Prawym w ſbóžnym měſczi.

Duſčha duž wſchaf teho dla
Wjeſzel ſo ty nětfo,
So po cžaſju cžerpjenja
A dobycžu dže wſchitfo,
Sa to fraſne živjenje,
Wachuj derje, dželai
A hdvž Bbh cže wupschehnje,
Zemu fhwalbu ſpěwaj!

Współwczesne.

Dofelž je šo redaftorej sjetviš, ſo je po ſaffim ſaſonju ſaſane ſa armeniſſich kſchęſčijanow dary hrомadžic̄, ſo ſi tutym f wjedženju da, ſo próſtwa ſa Armeniſſich w 40. čiſle naſcheho ſopjena wuprajena placžiwosc̄ ſhubi.

Editor.

Samolwity redaktor: farař Gólcž w Budyschinu; sboburedaftor: farař Mróška w Rykwaldze.

Czisćec a naftad Smolerjez fnihicžiščernej w Budvjschinje.